

METODOLOGIJA MERJENJA BLAGINJE ZA OBČINE V SLOVENIJI

Kaja Malešič, Statistični urad Republike Slovenije
dr. Lea Bregar, Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani
dr. Jože Rován, Ekonomska fakulteta Univerze v Ljubljani
UDK 330.59 (497.4)
JEL: C430, C820, R130, R580

Povzetek

Trajnostno povečanje blaginje in kakovosti življenja je v Sloveniji, podobno kot v drugih sodobnih družbah, eden izmed poglobitvenih strateških razvojnih ciljev. Spremljanje uresničevanja tega družbenega cilja pa otežuje kompleksna, abstraktna in večrazsežna narava pojma blaginje, zaradi česar je blaginjo mogoče meriti le posredno s skrbno izbranimi kazalci. V prispevku je prikazana metodologija merjenja blaginje s sestavljenimi kazalci za občine v Sloveniji. Sestavljeni kazalci so izračunani na podlagi tako imenovanih glavnih komponent, ki temeljijo na 49 številskih socialnih, ekonomskih, demografskih in okoljskih kazalcih. Veljavnost metodologije sestavljenih kazalcev je bila preverjena še z analizo razvrščanja v skupine. Oba pristopa dajeta zelo podobno sliko o razlikah v ravni blaginje po občinah Slovenije, pri čemer je blaginja v zahodnem delu Slovenije v glavnem višja, v vzhodnem pa nižja. Analiza razvrščanja v skupine je dodatno odkrila dvojno naravo blaginje v skupini visoke blaginje. Na eni strani sestavlja skupino občin visoke blaginje podskupina gospodarsko in socialno visoko razvitih urbanih središč. Na drugi strani pa se oblikuje podskupina občin, za katero so značilne ugodne življenjske in okoljske razmere, ob tem pa nekoliko zaostaja za ravnijo gospodarske in družbene razvitosti prve podskupine občin. Grafična predstavitev rezultatov analize je lahko enostavno in učinkovito informacijsko orodje pri načrtovanju, izvajanju in ocenjevanju učinkovitosti ukrepov razvojne politike na regionalni ravni.

Ključne besede: blaginja, sestavljeni kazalec, občina, analiza razvrščanja v skupine, metoda glavnih komponent, regionalni razvoj

Abstract

A sustainable increase in well-being and quality of life in Slovenia, as in other modern societies, is a key strategic development goal; however, the complex, abstract and multidimensional nature of the concept of well-being complicates the monitoring of implementation of this social goal. Therefore, well-being can be measured only indirectly, with carefully selected indicators. The methodology of measuring well-being with composite indicators for municipalities in Slovenia is presented in this paper. Composite indicators are calculated through the application of principal components based on 49 numerical social, economic, demographic and environmental indicators. In order to verify the validity of the composite indicators' methodology, cluster analysis was applied. Both approaches show similar results concerning differences in the level of well-being of municipalities in Slovenia. The western part of Slovenia is characterised by a higher level of well-being, while that of the eastern part is lower. Furthermore, cluster analysis has revealed the dual nature of the top group of municipalities in terms of well-being. On one hand, there is a subgroup of a few economically and socially highly developed urban centres, while on the other hand, the well-being of the second subgroup of municipalities is characterised by high standards of living and pleasant environmental conditions, but a step behind on the economic and social scale. A graphic presentation of the results can be a simple and effective information tool for planning, implementation and evaluation of development policy measures at the regional level.

Key words: well-being, composite indicator, municipality, cluster analysis, method of principal components, regional development

1. UVOD

Kaj je blaginja, kakšne so razlike in vzroki razlik v blaginji med posamezniki, območji in državami, kako jo je mogoče izboljšati, so vedno aktualna vprašanja že od antičnih časov. Prizadevanja raziskovalcev, držav in mednarodnih ustanov za proučevanje blaginje

so se posebej okrepili v zadnjem času, ko je blaginja državljanov postala poglobitveni družbeni cilj sodobnih družb (Beyond GDP 2008; OECD 2008a). Trajnostno povečanje blaginje in kakovosti življenja posameznic in posameznikov je tudi v Sloveniji eden poglobitvenih

razvojnih ciljev (Strategija razvoja Slovenije 2005, 8). Odgovoriti, v kolikšni meri je ta družbeni cilj dosežen, pa ni enostavno. Pregled strokovne literature in praktičnih rešitev s tega področja namreč ponuja bistvene razlike v pojmovanju, v metodologiji merjenja in v ravni proučevanja blaginje (Matthews 2006). Osnovna težava empiričnega raziskovanja blaginje izvira iz dejstva, da je blaginja abstrakten, kompleksen in večrazsežen pojem, ki ga je mogoče meriti le posredno, s pomočjo izbranih kazalcev. Izbor teh kazalcev je odvisen od konkretnega socialnega, ekonomskega, kulturnega okolja, od družbenih vrednot in s tem povezanim pojmovanjem blaginje, od tega, na kakšni ravni izvajamo analizo blaginje (država, regija, lokalna skupnost, posameznik) in od same razpoložljivosti kazalcev.

V zadnjih letih se za merjenje blaginje in tudi drugih kompleksnih pojavov vse bolj uveljavljajo sestavljeni kazalci (angl. *composite indicators*; OECD, 2008b). Bogat informacijski vir o aktualnih dosežkih in dogodkih s področja teorije in prakse izračunavanja sestavljenih kazalcev je informacijski strežnik Joint Research Centre Evropske komisije (Joint Research Center 2009).

V prispevku bomo prikazali uporabo metode sestavljenih kazalcev za analizo geografskih razlik blaginje v Sloveniji. Veljavnost te metode za merjenje blaginje smo preverili z metodo razvrščanja v skupine. Kot osnovne analitične enote smo iz dveh razlogov izbrali občine. Prvič, ker so občine še vedno edina oblika regionalne organiziranosti države. in drugič, ker je občina kot lokalna skupnost tista raven delovanja države, ki je z zagotavljanjem lokalnih javnih storitev (na primer osnovnošolskega izobraževanja, varstva otrok, socialnega skrbstva, zdravstvenega varstva, vzdrževanja lokalnih cest in zaščite okolja) ljudem najbližja. Blaginjo posameznika namreč poleg osebnih značilnosti v glavnem določajo ravno te storitve. Glede na pomen lokalnih skupnosti

pri zagotavljanju blaginje se vse več držav loteva proučevanja blaginje na tej ravni, a je celovitost tovrstnih analiz omejena s skromno razpoložljivostjo sekundarnih podatkov na ravni lokalnih skupnosti (Community Indicators Consortium 2009; Steuer and Marks 2008; Canadian Index of Well-being 2009).

Slovenija razpolaga z dokaj solidnimi sekundarnimi viri statističnih podatkov, ki so primerni tudi za proučevanje blaginje na ravni občin (Bregar et al. 2003, 122). Iz sekundarnih virov statističnih podatkov smo namreč pridobili 49 kazalcev, ki so bili podlaga za izračun sestavljenih kazalcev blaginje po občinah in za razvrščanje občin v skupine glede na raven blaginje.

2. SESTAVLJENI KAZALCI BLAGINJE

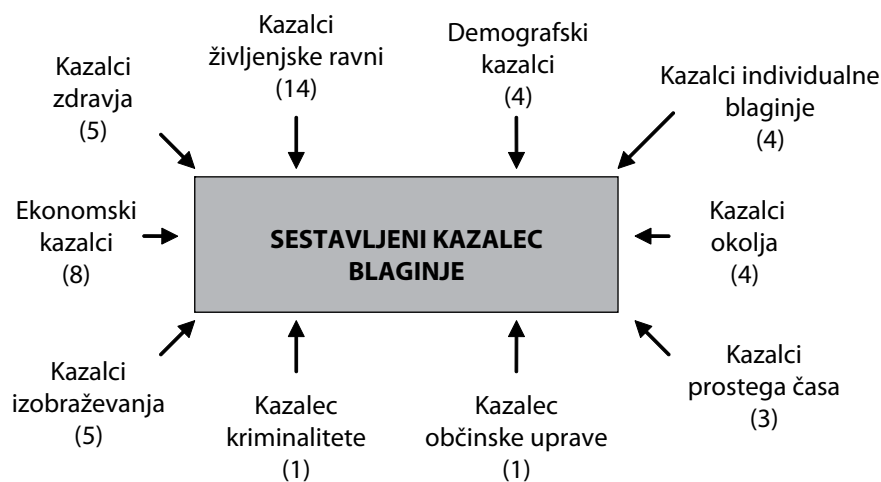
2.1. METODOLOGIJA

Sestavljeni kazalci so matematične kombinacije (ali agregati) večjega števila posamičnih kazalcev, s katerimi opisujemo kompleksne pojave, kot na primer konkurenčnost, blaginjo, trajnostni razvoj, družbo znanja ipd.

Prvi korak pri oblikovanju sestavljenih kazalcev je pojmovna opredelitev pojava, za katerega želimo izračunati sestavljeni kazalec. Vsebinsko razumevanje pojava nas namreč vodi pri razčlenitvi pojava na posamezne sestavine in izbiri posamičnih kazalcev znotraj vsake sestavine. V naši raziskavi smo izhajali iz splošno uveljavljenega koncepta blaginje kot stanja sreče, zdravja in prosperitete.

Tako opredeljeni pojem je preširok in presplošen za statistično merjenje. Zato smo to konceptualno

Slika 1: Število izbranih kazalcev po sestavinah blaginje za slovenske občine.

opredelitev preoblikovali v merljivo opredelitev, in to v več stopnjah.

Prvič, pojem blaginje smo omejili le na objektivne sestavine, ker za subjektivno zaznavanje blaginje (sreča, zadovoljstvo) v Sloveniji na ravni občin ni razpoložljivih podatkov. Treba pa je opozoriti, da je Slovenija na državni ravni v okviru projekta European Social Survey vključena v posebno študijo, ki upošteva tudi subjektivne (osebne) sestavine blaginje (National accounts of well-being 2009).

Drugič, objektivne sestavine blaginje smo natančneje opredelili. Predstavljajo jih štirje glavni sklopi (demografski, ekonomski, socialni in okoljski), ki smo jih razčlenili na posamezne sestavine (slika 1). Ker je za blaginjo socialni sklop najpomembnejši in najbolj kompleksen, smo ta sklop podrobneje razčlenili.

Tretjič, za vsako sestavino blaginje smo poiskali najustreznejše kazalce, upoštevajoč razpoložljivost in druga merila kakovosti podatkov. V merjenje blaginje smo vključili 49 kazalcev.

Ker so lastnosti sestavljenega kazalca v glavnem odvisne od vključenih posamičnih kazalcev, smo te kazalce izbirali zelo pazljivo in pri tem upoštevali merila evropske statistike za kakovost podatkov (European Statistics Code of Practice, 2005). Posebno pozornost smo namenili merilom vsebinske ustreznosti, razpoložljivosti in točnosti kazalcev.

Možnost za pridobivanje ustreznih kazalcev je bistveno omejevala majhnost občin. Ta problem smo reševali na več načinov. V primeru, ko gre za statistično redke pojave, smo upoštevali povprečno vrednost spremenljivke za več let (na primer povprečno letno število samomorov na 10.000 prebivalcev). Za nekatere občine kazalci niso na voljo, ker preprosto ni pojava oziroma dogodka, na primer v četrtini slovenskih občin ni zaposlenega zdravnika. Nekaterih kazalcev na ravni občin ni bilo na voljo zaradi metodoloških omejitev, na primer izračun kazalca življenjskega pričakovanja je (glede na velikost populacije) metodološko komajda sprejemljiv na ravni statističnih regij, nikakor pa ne na ravni občin. Problem neobstojećih kazalcev smo skušali rešiti z nadomestnimi spremenljivkami.

Na verodostojnost in točnost sestavljenih kazalcev (OECD, 2008b, 2009) lahko vpliva tudi priprava podatkov za analizo. Z normalizacijo podatkov smo izločili vpliv razlik v velikosti občin. Vsi kazalci so relativna števila (izražena kot koeficienti na prebivalca, na zaposlenega, na površino, ali kot deleži). Izvedli smo tudi ustrezne prilagoditve glede na teritorialne spremembe občin in izključili ekstremne vrednosti. Manjkajoče vrednosti smo ocenili z regresijsko metodo.

Vsakemu kazalcu smo glede na njegov vpliv na blaginjo pripisali pozitivni ali negativni predznak. Referenčno leto je leto 2005, razen za podatke iz popisa prebivalstva leta 2002 in za podatke, pri katerih smo upoštevali večletno povprečno vrednost.

Celoten seznam kazalcev, ki smo jih vključili v izračun sestavljenega kazalca blaginje, prikazuje preglednica A v prilogi. Podrobnejše utemeljitve za izbiro kazalcev so opisane v članku Blaginja občin v Sloveniji (Rovan et al., str. 71-72).

Pregled zbranih podatkov je pokazal bistvene razlike v variabilnosti posameznih kazalcev blaginje. Ker smo želeli zagotoviti enak vpliv posameznih kazalcev na sestavljeni kazalec, smo kazalce najprej standardizirali. Nato smo sestavljeni kazalec blaginje za občine izračunali na podlagi glavnih komponent. Cilj metode glavnih komponent je zmanjšati razsežnost podatkov z določitvijo novih transformiranih spremenljivk (glavnih komponent), ki naj bi pojasnjevale kar največ variabilnosti prvotnih spremenljivk. Upoštevajoč možnost vsebinske razlage komponent smo zadržali prve tri komponente, ki pojasnjujejo 45,64 % skupne variance proučevanih kazalcev.

Razmerja med opazovanimi spremenljivkami in glavnimi komponentami prikazuje matrika uteži glavnih komponent (preglednica 1). Praviloma je merilo za odločitev o pomenu posamezne spremenljivke za oblikovanje glavne komponente, da je absolutna vrednost uteži večja od 0,5. Zaradi standardizacije proučevanih kazalcev blaginje so v našem primeru uteži glavnih komponent korelacijski koeficienti med standardiziranimi kazalci in glavnimi komponentami. Glavne komponente smo poimenovali glede na vpliv, ki ga imajo na njihovo oblikovanje proučevane spremenljivke (kazalci blaginje).

2.2. ANALIZA

Prva glavna komponenta (*'komponenta gospodarske in družbene razvitosti'*) pojasnjuje 26,93 % skupne variance proučevanih kazalcev. Je pozitivno povezana z visoko življenjsko ravni (SO01, SO07, SO08, SO05, SO06), visoko izobraženostjo (SO16, SO15), uspešnim gospodarstvom (EC04, EC06, EC05, EC08, DE02, EC01), nizko stopnjo socialne ogroženosti (SO14, SO13, SO09), nizko stopnjo prezgodnje umrljivosti (SO21), nizko porabo časa za pot na delo (SO25), s skrbjo za okolje (EN02, EN01) in rastjo prebivalstva (DE01), pa tudi z večjo stopnjo zakonskih razvez (SO32). Druga glavna komponenta (*'komponenta družinske blaginje in neurbanih območij'*) pojasnjuje 9,71 % skupne variance proučevanih kazalcev. Pozitivno je povezana s spremenljivkami, ki predstavljajo ugodno individualno blaginjo in velike družine (SO33, SO30), zadostno življenjsko raven (SO14, SO13, SO09)

Preglednica 1: Matrika uteži glavnih komponent za kazalce blaginje v Sloveniji leta 2005.

Kazalec	Komponenta			Kazalec	Komponenta		
	1	2	3		1	2	3
SO01 - dohod	0,944	-0,005	0,002	SO23 - zdr_zen	0,350	0,031	0,143
SO16 - izobrazb	0,887	-0,258	0,105	SO12 - dolg_br	0,309	0,299	0,025
EC04 - podjetja	0,877	-0,179	0,056	SO26 - sport	0,242	-0,175	-0,157
EC06 - pod_nov	0,802	-0,238	0,077	SO22 - zdravnik	0,209	-0,145	-0,001
EC08 - kmet	0,791	-0,224	0,026	SO33 - rodnost	0,152	0,706	-0,200
SO21 - zg_umrli	0,779	0,201	0,061	EC07 - storitve	-0,277	-0,646	0,062
SO07 - avto	0,766	0,203	0,084	SO30 - splav_dv	0,278	0,592	0,217
SO15 - studenti	0,758	0,080	-0,119	EN03 - pozidava	-0,267	0,546	0,283
SO14 - dsp_st	0,733	0,503	0,119	SO28 - kriminal	-0,153	0,441	0,214
SO13 - dsp_zne	0,717	0,524	0,139	SO27 - kultura	0,362	-0,366	0,031
EN02 - odpadki	0,692	-0,224	0,198	SO02 - st_last	-0,220	0,278	0,151
EC05 - sp	0,677	0,005	0,236	SO24 - zdr_prev	-0,171	0,228	-0,034
SO08 - avto_luk	0,674	-0,124	-0,102	DE04 - odv_star	0,204	-0,050	-0,832
SO25 - cas	0,664	0,098	-0,151	DE03 - star_pre	0,181	0,366	-0,815
SO05 - telefon	0,659	-0,133	-0,147	SO03 - st_povr	0,013	0,111	0,799
SO09 - brezpos	0,650	0,534	0,063	SO20 - zivljen	0,161	0,209	0,706
SO06 - vodov	0,643	-0,150	0,000	SO17 - os_ucit	-0,395	-0,154	0,506
SO32 - razveze	-0,591	0,408	-0,063	SO18 - vrtec_os	-0,136	-0,202	0,493
SO19 - vrtec_ot	0,582	-0,107	0,081	SO04 - st_min	0,443	0,088	0,454
DE02 - dnevmig	0,547	-0,521	0,059	SO10 - z_br	-0,002	-0,093	0,374
EC01 - dod_vred	0,544	-0,051	-0,211	SO11 - mladi_br	0,250	0,303	0,352
EN01 - kanal	0,538	-0,528	-0,022	SO29 - uprava	0,179	0,162	-0,344
DE01 - rast_pre	0,537	0,439	-0,342	EN04 - oko_inv	0,033	-0,097	0,296
SO31 - samomor	0,438	0,065	0,071	EC03 - invest	0,098	-0,130	0,167
EC02 - izvoz	0,361	-0,163	-0,130				

in neurbana območja (DE02, EN01, EN03, EC07). Tretja glavna komponenta (*'komponenta demografske ogroženosti območij'*) pojasnjuje 9,01 % skupne variance proučevanih kazalcev. Predstavljajo jo dolgo življenje prebivalstva (SO20), starejše prebivalstvo (DE04, DE03), večja stanovanjska površina na prebivalca (SO03) in več učnega osebja na učenca (SO17).

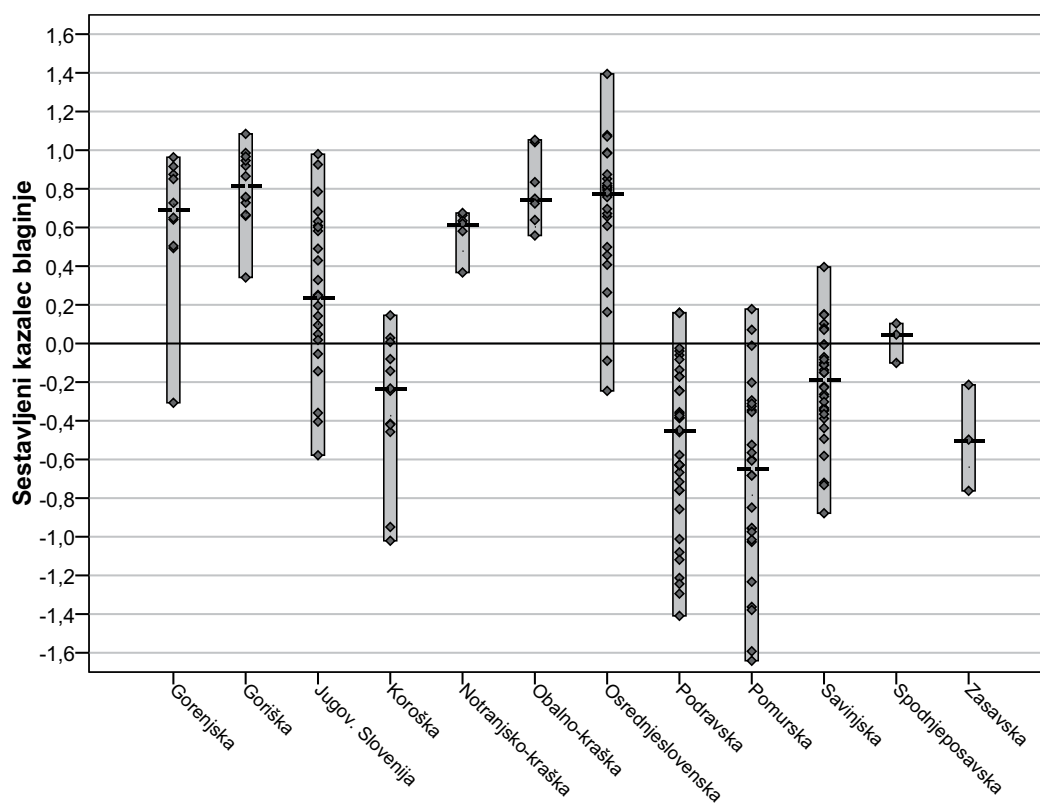
Sestavljeni kazalec blaginje za občine smo izračunali kot tehtano aritmetično sredino prvih treh glavnih komponent, pri čemer so uteži lastne vrednosti (variance) glavnih komponent. V preglednici B v prilogi smo prikazali ranžirno vrsto vseh slovenskih občin po sestavljenem kazalcu blaginje (stolpec SKB).

Razlike v blaginji se seveda odražajo geografsko, z razlikami v ravni blaginje med občinami. Glede na to, da Slovenija še ni uradno razdeljena na regije, smo prikazali razlike v regionalni porazdelitvi blaginje na podlagi 12 statističnih regij (slika 2). Že na prvi pogled lahko

opazimo, da se regije po srednji vrednosti sestavljenega kazalca blaginje, na primer po mediani, med seboj močno razlikujejo, za večino regij pa je značilna tudi velika notranja heterogenost blaginje občin. Tako se pogosto tudi znotraj regij s pretežno visoko rangiranimi občinami nahajajo posamezne občine z nizko ravnijo blaginje.

Pri razlagi položaja občin na podlagi kazalca blaginje je potrebno upoštevati nekatere temeljne lastnosti sestavljenih kazalcev, ki jih navajamo v nadaljevanju. *Prednost* sestavljenih kazalcev je, da so izraženi z eno samo spremenljivko, zato omogočajo rangiranje in primerjanje enot. Rezultate, ki jih dobimo s sestavljenimi kazalci, je tudi precej lažje razlagati kot pa pojasnjevati oziroma povzemati značilnosti številnih posamičnih kazalcev. Metoda sestavljenih kazalcev pa ima tudi določene *pomanjkljivosti*: prvič, izbira kazalcev je v precejšnji meri subjektivne narave; v našem primeru je bila omejena tudi z razpoložljivostjo sekundarnih podatkov;

Slika 2: Prikaz vrednosti sestavljenega kazalca blaginje občin (♦) in mediane blaginje (–) po statističnih regijah.

drugič, sestavljeni kazalec kot agregatni kazalec zakrije določene značilnosti, ki jih opisujejo posamični kazalci in ki so morda zanimivi za raziskovalce in načrtovalce politik; tretjič, rangiranje enot je izvedeno samo na podlagi dela prvotnih informacij in to sorazmerno deležu variances, pojasnjene z zadržanimi glavnimi komponentami (v našem primeru je to 45,64 %).

3. RAZVRŠČANJE V SKUPINE OBČIN PO BLAGINJI

Pomanjkljivosti metode sestavljenih kazalcev zaradi izgube dela prvotnih informacij in zaradi agregatne narave sestavljenega kazalca smo skušali kompenzirati tako, da smo analizo razlik v blaginji za slovenske občine proučili še z metodo razvrščanja v skupine z upoštevanjem vseh 49 kazalcev.

S tem analitičnim pristopom smo želeli razvrstiti občine v skupine, pri čemer naj bi bile občine znotraj skupin kar se da homogene (sorodne), skupine občin pa naj bi se kar najbolj razlikovale. Tako kot pri glavnih komponentah smo postopek analize pričeli s standardizacijo kazalcev. Nato smo občine razvrstili v skupine z Wardovim hierarhičnim postopkom. Na podlagi dendrograma smo identificirali

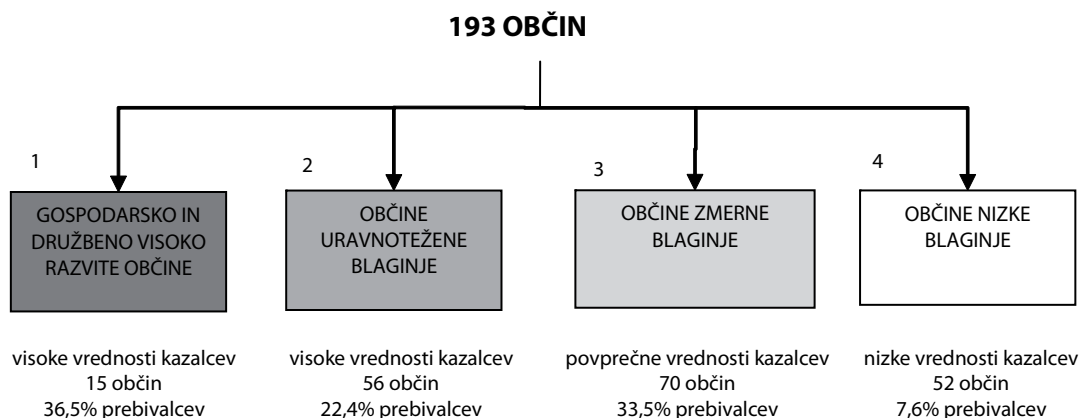
štiri skupine občin. Da bi izboljšali rezultate hierarhične metode, smo v naslednji fazi uporabili še nehierarhično metodo – metodo voditeljev (K-means). Kot začetne vrednosti (»semena«) smo uporabili centroide skupin (vektorje aritmetičnih sredin standardiziranih kazalcev), oblikovane s hierarhično metodo. Metoda voditeljev je premestila v druge skupine 16 občin oziroma 8 % vseh občin. Za 47 od skupno 49 kazalcev ugotavljamo značilne razlike med aritmetičnimi sredinami skupin občin (univariate ANOVA).

Analiza razvrščanja je pokazala, da je glede na raven blaginje mogoče identificirati štiri skupine občin (slika 3 in preglednica B v prilogi, stolpec 2). S podrobnejšim pregledom aritmetičnih sredin kazalcev (centroidov) po skupinah pa smo ugotovili, da je mogoče identificirati skupino 1 in skupino 2 kot segment občin visoke blaginje, pri čemer pa se, kot bomo pojasnili pozneje, ti dve skupini po vrsti blaginje pomembno razlikujeta. Občine zmerne blaginje predstavlja skupina 3, občine nizke blaginje pa skupina 4.

ZNAČILNOSTI BLAGINJE PO SKUPINAH OBČIN

Značilnosti blaginje po skupinah občin smo prikazali na sliki 4. Vsaka skupina občin je predstavljena s posebnim grafikonom, pri čemer vodoravna črta pri 0 predstavlja

Slika 3: Kategorizacija slovenskih občin po vrsti blaginje v letu 2005.

povprečno slovensko občino, višina stolpcev pa odmik povprečne vrednosti (standardiziranega) kazalca posamezne skupine občin od slovenskega povprečja. Za vsako skupino občin smo v graf ilustrativno vrisali še vrednosti standardiziranih kazalcev za izbrano občino (označeno s črno piko).

Gospodarsko in družbeno visoko razvite občine (skupina 1)

To skupino sestavlja 15 občin, ki zavzemajo 1.910 km² ali 9,4 % ozemlja Slovenije. Po številu prebivalstva je to najmočnejša skupina, saj živi v njej 36,5 % prebivalcev Slovenije. Ima najvišje vrednosti vseh ekonomskih kazalcev (slika 4, skupina 1). Občine te skupine pokrivajo razmeroma majhno območje, a z visoko stopnjo urbanizacije. V gospodarsko razvitih središčih posluje veliko podjetij, ob visoki stopnji dnevnih migracij. Prebivalci teh občin v povprečju uživajo visok življenjski standard in dobro dostopnost do dobrin. Značilnost teh občin je tudi visoka dohodnina na prebivalca in visoko število osebnih avtomobilov na prebivalca. Prebivalci teh občin so v povprečju bolj izobraženi in imajo boljši dostop do komunalne infrastrukture. Vrednosti nekaterih kazalcev kot na primer stopnje registrirane brezposelnosti in števila prejemnikov socialne pomoči na 100 prebivalcev so na ravni povprečja. Po drugi strani pa je v občinah te skupine stopnja celotne rodnosti najnižja, število razvez na 10.000 prebivalcev najvišje, višja pa je tudi stopnja kaznivih dejanj.

Tipičen predstavnik te skupine občin je občina Novo mesto, pri kateri izraziteje odstopata navzgor od povprečja skupine le dva kazalca - dodana vrednost na zaposlenega (EC01) in prodaja na tujih trgih na zaposlenega (EC02), kar je seveda odraz izjemno uspešnih novomeških podjetij Revoz, Krka, Adria Mobil itd. Po drugi strani pa sta za Novo mesto značilni relativno nizka povprečna življenjska doba umrlih (SO20) in relativno visoka stopnja kriminala (SO28, negativni predznak kazalca).

Občine uravnotežene blaginje (skupina 2)

Med štirimi skupinami občin pokriva 56 občin uravnotežene blaginje največji del površja Slovenije (38,4 %). V teh občinah prebiva 22,4 % prebivalcev Slovenije. Čeprav ta območja niso posebej gosto poseljena, je dostop do javne komunalne infrastrukture ugoden ali vsaj povprečen.

Povprečna občina uravnotežene blaginje ima nadpovprečne vrednosti pri večini ekonomskih kazalcev in kazalcev življenjske ravni (slika 4, skupina 2), vendar pa zaostaja za povprečjem skupine gospodarsko in družbeno visoko razvitih občin (skupina 1). Za skupino občin uravnotežene blaginje so značilne najvišje stopnje rasti prebivalstva ter najnižje stopnje registrirane brezposelnosti in prejemnikov socialne pomoči. Delež prebivalstva z višjo ali visoko šolo je sicer nadpovprečen, a nižji od tistega v prvi skupini. Prebivalci v občinah z uravnoteženo blaginjo živijo v povprečju eno leto in devet mesecev dlje kot v občinah prve skupine in dve leti ter sedem mesecev dlje kot v občinah zmerne blaginje (skupina 3). K višji ravni blaginje prebivalcev v teh občinah prispevata tudi najvišja stopnja celotne rodnosti in najnižje število splavov na 100 živorojenih.

Četudi z vidika ravni skupne blaginje (sestavljene kazalca blaginje, pristop 1) med občinami skupine 1 in skupine 2 ni posebne razlike, pa se ti dve skupini občin razlikujeta po vrsti blaginje. Prva skupina občin je predvsem gospodarsko zelo dobro razvita, druga skupina pa je privlačnejša z vidika življenjskih in okoljskih razmer.

Kot primer občine uravnotežene blaginje vzemimo občino Sežana. Tu je odstopanje od povprečja skupine relativno veliko, najizrazitejše je izraženo odstopanje navzgor pri številu registriranih osebnih avtomobilov na 100 prebivalcev (SO07) in odstopanje navzdol pri indeksu staranja prebivalstva (DE03, negativni predznak kazalca). Prebivalstvo občine Sežana je torej precej starejše od povprečja občin uravnotežene blaginje.

Občine zmerne blaginje (skupina 3)

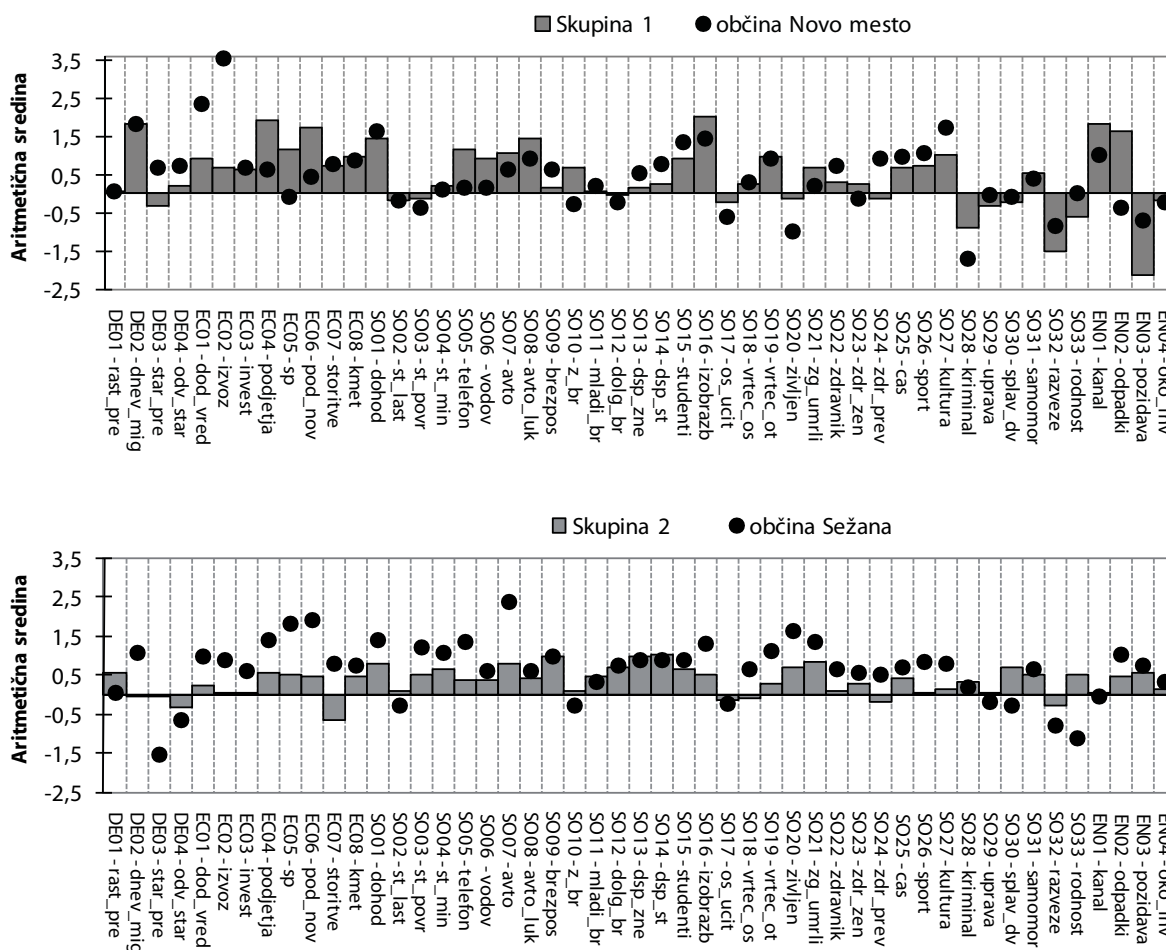
Tretja skupina zajema 70 občin, ki pokrivajo 34,9 % ozemlja Slovenije in imajo 33,5 % vsega prebivalstva. Za to skupino (slika 4, skupina 3) so značilni zmerni ekonomski pogoji, življenjski standard je za malenkost pod povprečjem. Vrednosti večine spremenljivk so okrog povprečja, najnižja pa sta stanovanjska površina in odstotek lastniških stanovanj na prebivalca. Povprečna občina te skupine ima med vsemi skupinami najmlajše prebivalstvo in tudi starost umrlih je najnižja.

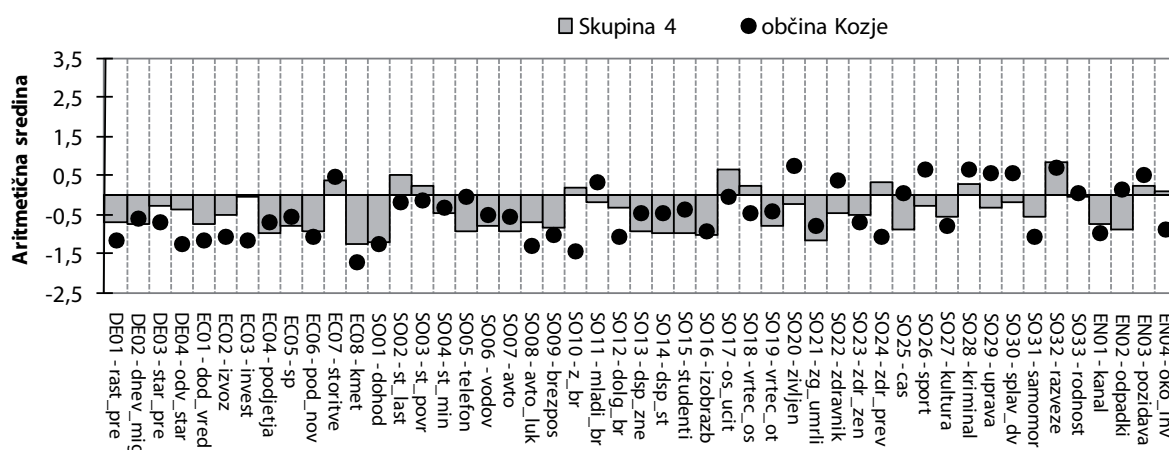
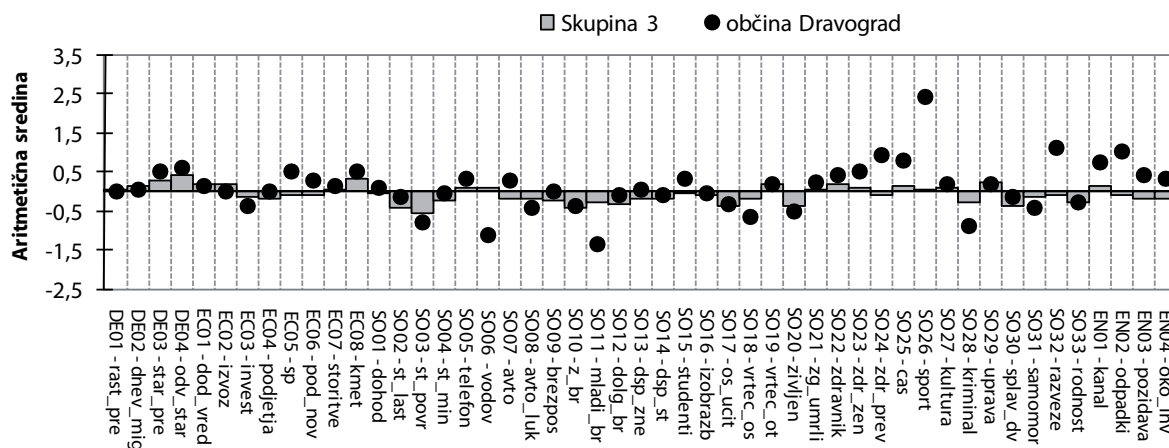
V primeru občine Dravograd izstopa izrazito nadpovprečen delež odhodkov občine za športno rekreativno dejavnost (SO26). Razlog za veliko odstopanje je v večjih investicijah v športne in rekreacijske objekte v letih 2000 in 2001. Ta primer opozarja, da zahteva korektna razlaga odstopanj posameznih kazalcev upoštevanje in poznavanje konkretnih okoliščin po občinah.

Občine nizke blaginje (skupina 4)

V četrti skupini je 52 občin nizke blaginje, ki zajemajo 17,3 % ozemlja in 7,6 % prebivalstva Slovenije. V povprečju ima občina te skupine komaj 2.946 prebivalcev. To kaže, da občine te skupine s stališča velikosti praviloma ne izpolnjujejo splošnih zakonodajnih pogojev, potrebnih za ustanovitev občin. V povprečju je občina gospodarsko slabo razvita, praviloma pretežno ruralna, z omejeno dostopnostjo do komunalne infrastrukture. Povprečne vrednosti (slika 4, skupina 4) za bruto dohodnino na prebivalca, stopnjo registrirane brezposelnosti, število prejemnikov socialne pomoči na 100 prebivalcev in delež prebivalstva z višjo ali visoko šolo so najnižje med vsemi skupinami. Delež otrok v otroškem varstvu je precej pod povprečjem. Število učnega osebja v osnovnošolskem izobraževanju na učenca pa je najvišje, kar je posledica majhnega števila otrok v razredih. V občinah nizke blaginje sta najvišji tudi število samomorov na 10.000 prebivalcev in število splavov na 100 živorojenih. Vendar

Slika 4: Aritmetične sredine standardiziranih kazalcev za štiri skupine slovenskih občin leta 2005 (vrednost 0 predstavlja aritmetično sredino standardiziranega kazalca blaginje za vse občine, črne pike pa vrednosti standardiziranih kazalcev za izbrane štiri občine).

pa je v teh občinah najmanj razvez in najmanj kaznivih dejanj na 10.000 prebivalcev.

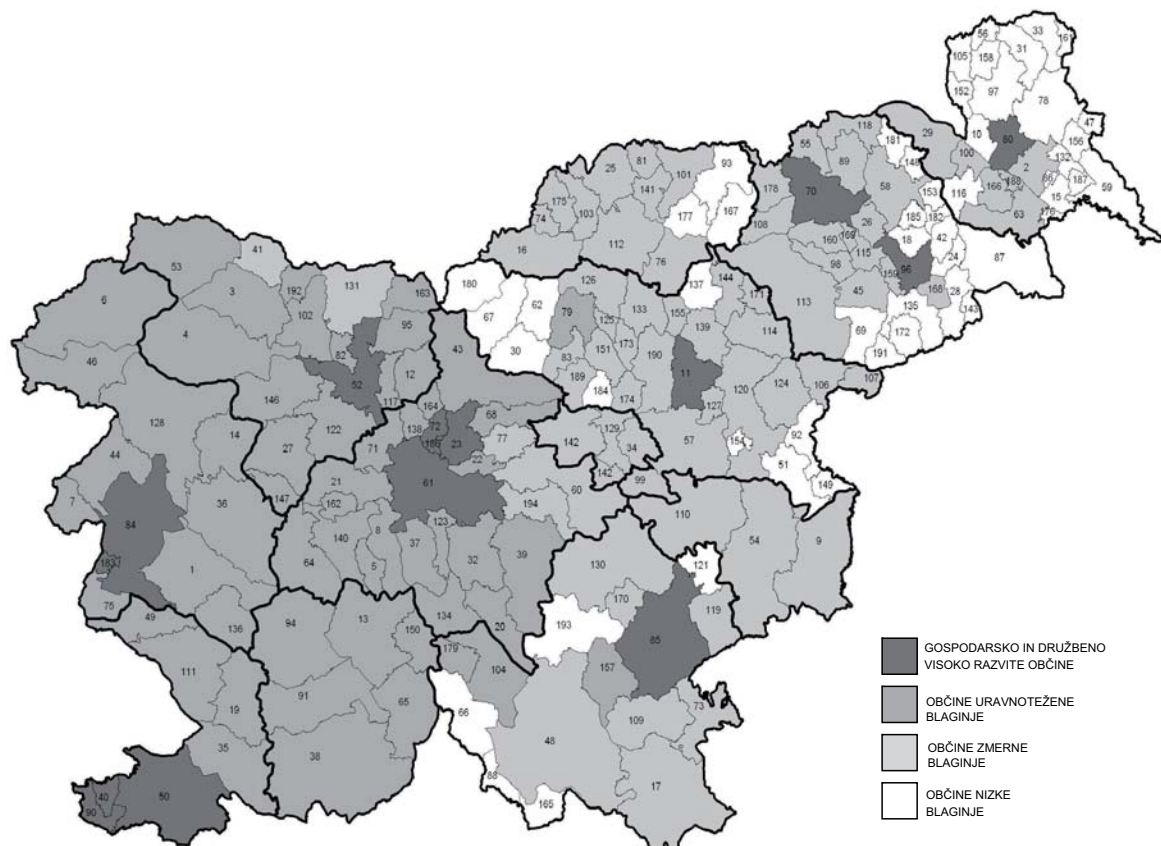
Za občino Kozje je značilno, da večina izbranih kazalcev daje še manj ugodno sliko blaginje kot je povprečje skupine; posebej izstopa relativno visok delež žensk med brezposelnimi (SO10, negativni predznak kazalca).

Grafični prikaz kazalcev blaginje za štiri skupine slovenskih občin, kot smo ga oblikovali na sliki 4, sporoča torej na enostaven in pregleden način vrsto informacij, ki so lahko koristna podlaga za načrtovanje, izvajanje in ocenjevanje ukrepov regionalne razvojne politike.

Razlike med slovenskimi občinami glede na vrsto blaginje smo prikazali še s kartogramom (slika 5). Na prvi pogled je očitna razlika v ravni blaginje med zahodnim in vzhodnim delom Slovenije. Izrazita ločnica poteka vzhodno od Ljubljane in razmejuje dokaj homogen zahodni del s skoraj izključno občinami visoke blaginje od bolj heterogenega vzhodnega dela, kjer prevladujejo občine z nižjo blaginjo.

Podrobnejši pregled kartograma odkrije zaokrožena območja skupin občin s podobnimi značilnostmi blaginje. Tako lahko opazimo jasno izražene skupine občin nizke blaginje v Zgornji Savinjski dolini, na Koroškem, vzdolž reke Kolpe, na območju severovzhodne Slovenije, ki se nadaljuje z jugovzhodnim pasom občin ob hrvaški meji do Obsotelja in Kozjanskega. Hkrati pa kot območja visoke blaginje izstopajo mestne občine, praviloma skupaj z najbližjimi sosednimi občinami (Ljubljana z najbližjo okolico, Nova Gorica z južnimi sosedami, Koper in druge obalne občine, Maribor, Celje, Ptuj, Murska Sobota in Novo mesto). Takšna geografska razporeditev občin po blaginji v Sloveniji narekuje potrebo po selektivnem pristopu pri snovanju regionalne razvojne politike, ki se ne sme omejevat na vnaprej postavljene razčlenitvene sheme kot so na primer statistične regije.

Slika 5: Štiri skupine slovenskih občin glede na vrsto blaginje (šifre občin so razložene v preglednici B v prilogi).

4. PRIMERJAVA REZULTATOV OBEH ANALITIČNIH PRISTOPOV

V sliki 6 smo prikazali celoten potek analize blaginje slovenskih občin. Povzemimo značilnosti obeh analitičnih pristopov: a) s sestavljenim kazalcem blaginje na podlagi pomembnih glavnih komponent smo rangirali občine v skladu s konceptom blaginje; b) z razvrščanjem v skupine smo oblikovali dve skupini občin visoke blaginje (skupina 1 in skupina 2), skupino občin zmerne blaginje (skupina 3) in skupino občin nizke blaginje (skupina 4).

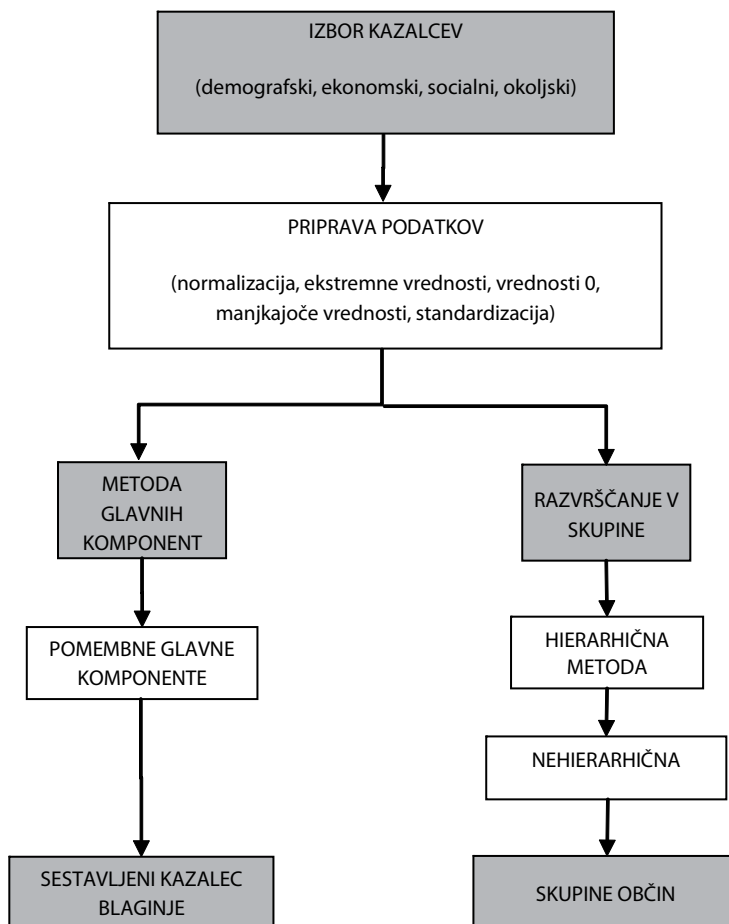
Da bi lahko primerjali razvrstitev občin s stališča blaginje smo občine, ki so rangirane po vrednosti sestavljenega kazalca, razdelili v štiri tako velike skupine (po številu občin) (stolpec ❶, preglednica B v prilogi) kot jih oblikuje pristop razvrščanja v skupine (stolpec ❷, preglednica B v prilogi). Primerjava štirih skupin občin, ki jih smo jih tako pogojno oblikovali s sestavljenim kazalcem blaginje na eni strani, ter razvrščanjem v skupine na drugi strani, nam razkrije, da sestavljeni kazalec ne prepozna razlik med obema skupinama občin z visoko blaginjo. Na primer, če se osredotočimo na 15 občin z najvišjo vrednostjo sestavljenega kazalca blaginje (pogojna skupina 1),

samo tri občine pripadajo prvi skupini in preostalih 12 drugi skupini. Po drugi strani pa je 15 občin iz prve skupine razporejenih v pogojne skupine na podlagi sestavljenega kazalca takole: 3 v prvo, 8 v drugo in 4 v tretjo pogojno skupino. Rezultati obeh pristopov pa se razlikujejo predvsem v razvrstitvi občin med obema skupinama občin z visoko blaginjo, medtem ko je precej manj razlik pri tretji in četrti skupini.

Združimo prvi dve skupini občin visoke blaginje v eno skupino in jih primerjamo ponovno s pogojno razvrstitvijo glede na sestavljeni kazalec blaginje, tokrat s tremi skupinami. Število občin, razporejenih v drugačno skupino, se od 47 (v primeru štirih skupin) zmanjša na 27, kar je zmerno število, ki ga lahko pripišemo razlikam v metodah obeh pristopov. Takšna primerjava nam potrjuje, da je razlika med prvima dvema skupinama občin blaginje v vrsti in ne v ravni blaginje.

Širši prikaz razlik med analitičnimi pristopi za proučevanje blaginje je v članku Blaginja občin v Sloveniji (Rovan et al., str. 86 – 89).

Slika 6: Diagram poteka analize blaginje za slovenske občine.

5. SKLEP

Namen prispevka je raziskati blaginjo po občinah v Sloveniji s pomočjo povezane uporabe različnih statističnih metod in pokazati, kakšna je analitična uporabnost uporabljenega pristopa za sprejemanje odločitev, povezanih z blaginjo kot enim poglavitnih družbenih razvojnih ciljev v Sloveniji. Analiza je temeljila na 49 kazalcih na ravni občin.

Kazalci so bili pridobljeni večinoma iz razpoložljivih sekundarnih virov. Ocenjujemo, da je z izbranimi kazalci blaginja ustrezno predstavljena. Vendar pa naj hkrati opozorimo na smiselnost nadaljnjih raziskav, ki bi proučile, v kolikšni meri je mogoče izpopolniti nabor kazalcev z večjo izrabo podatkov iz administrativnih (javno nedostopnih) evidenc in s povezovanjem različnih podatkovnih zbirk ter kako vpliva izbor kazalcev na sestavljene kazalce.

Za analizo blaginje sta bila uporabljena dva pristopa. Z metodo glavnih komponent je bil oblikovan sestavljeni kazalec blaginje. Koristnost metode je v razlagi

komponent, ki tvorijo sestavljeni kazalec, in rangiranju občin. Da bi še bolj poglobljeno proučili značilnosti blaginje občin, smo uporabili metodo razvrščanja v skupine. Oblikovane so bile štiri skupine občin glede na blaginjo: občine visoke blaginje (skupina 1 in skupina 2), občine zmerne blaginje (skupina 3) in občine nizke blaginje (skupina 4). Postopek razvrščanja v skupine je razkril dvojno naravo občin z visoko blaginjo: del teh so gospodarsko in družbeno visoko razvite občine (skupina 1), preostali del pa so občine z uravnoteženo blaginjo (skupina 2).

Oba pristopa sta pokazala pomembne razlike med slovenskimi občinami v ravni blaginje. Višja blaginja je značilna za zahodni del Slovenije, medtem ko je v vzhodnem delu blaginja nižja. V 52 občinah je blaginja posebno nizka, večina teh občin je na severovzhodu. Vendar pa te občine glede na njihovo velikost in število prebivalcev predstavljajo relativno majhen del Slovenije. Skupaj štejejo 7,6 % celotnega prebivalstva in pokrivajo približno 17 % slovenskega ozemlja.

Kombinirana uporaba obeh pristopov je omogočila prepoznavanje temeljnih značilnosti blaginje posameznih skupin občin. Ker občine s podobno ravni blaginje pogosto oblikujejo teritorialno zaokrožene celote, je smiselno ukrepe razvojnih politik načrtovati tudi ob upoštevanju njihove geografske razmestitve oziroma povezanosti.

Rezultate takšne analize lahko uporabimo kot podlago za oblikovanje razvojnih politik, ki bi ustrezale ravni in značilnostim blaginje po posameznih skupinah občin. Njihovo informacijsko vrednost in sporočilnost lahko bistveno izboljšamo z ustrezno grafično vizualizacijo podatkov.

Viri in literatura:

Boarini, R., Johansson, Å., D'Ercole, M. M. 2006: *Alternative Measures of Well-being*. Economic Department Working Papers No 476. Paris: OECD 2006. Medmrežje: <http://www.oecd.org/eco/> (17. 2. 2007).

Beyond GDP 2008: Measuring Progress, True Wealth, and the Well-being. International Conference and Initiative. Medmrežje: <http://www.beyond-gdp.eu/> (14. 12. 2008)

Bregar, L., Bavdaž Kveder, M., Lavrač, I., Ograjenšek, I., Pavlin, B., Pečar, J., Repar, B., Sambt, J., Stanovnik, T. 2003. V Yilmaz S.(ur.). *Subnational Data Requirements for Fiscal Decentralization. Case Studies from Central and Eastern Europe. Slovenia*. WBI learning resources series. Washington (D.C): World bank.

Community Indicators Consortium 2009. *Helping Communities Develop and Implement Community Indicators*. Medmrežje: <http://www.communityindicators.net/> (10. 2. 2009).

ESS Quality Glossary (2003). Eurostat/A4/Quality/03/. Medmrežje: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/pls/portal/docs/PAGE/PGP_DS_QUALITY/TAB47141301/GLOSSARY_1.PDF. (20. 8. 2008)

European Statistics Code of Practice for the National and Community Statistical Authorities 2005. Eurostat. KS_68_05_357_EN_D. Medmrežje: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/pls/portal/docs/PAGE/PGP_DS_QUALITY/TAB47141301/VERSIONE_INGLESE_WEB.PDF. (20. 8. 2008):

Joint Research Center 2009. *An information server on composite indicators and ranking systems. Composite indicators*. Medmrežje: <http://composite-indicators.jrc.ec.europa.eu/> (27.2.2009).

Matthews, E. (2006). *Measuring Well-being and Societal Progress: a Brief History and the Latest News*. OECD-JRC workshop "Measuring Well-being and Societal Progress",

Milan. Medmrežje: <http://crell.jrc.ec.europa.eu/Well-being/papers>. (15. 2. 2008).

National Accounts of Well-being: bringing the real life onto the balance sheet. Medmrežje: <http://www.nationalaccountsowellbeing.org/public-data/files/national-accounts-of-well-being-report.pdf> (25. 2. 2009).

OECD2008a. *Measuring the Progress of Societies. Knowledge Base*. Medmrežje: <http://www.measuringprogress.org/knowledgeBase/> (17. 12. 2008).

OECD 2008b. *Handbook on Constructing Composite Indicators, Methodology and User Guide*. OECD, JRC, European Commission. Medmrežje: [http://www.oecd.org/olis/2005doc.nsf/LinkTo/std-doc\(2005\)3](http://www.oecd.org/olis/2005doc.nsf/LinkTo/std-doc(2005)3). (27. 2. 2009)

Rovan J., Malešič K.; Bregar L. 2009: *Analiza blaginje v slovenskih občinah (Well-being of the Municipalities in Slovenia)*. Geodetski vestnik, 53/1, str. 70–113.

Steuer N., Marks N. 2009. *Local Well-being: can we measure it*. Medmrežje: http://www.youngfoundation.org/files/images/YF_wellbeing_measurement_web.pdf (20. 2. 2009).

Urad RS za makroekonomske analize in razvoj 2005. *Strategija razvoja Slovenije*.

Priloga

Preglednica A: **Kazalci blaginje za slovenske občine**

Oznaka	Kazalec	Vpliv na blaginjo	Referenčno obdobje
DEMOGRAFSKI KAZALCI			
DE01 - rast_pre	Povprečni letni skupni prirast v prebivalstva na 1.000 prebivalcev	+	1999 - 2005
DE02 - dnev_mig	Indeks dnevnih migracij	+	31. 12. 2005
DE03 - star_pre	Indeks staranja prebivalstva	-	31. 12. 2005
DE04 - odv_star	Indeks odvisnosti starega prebivalstva	-	31. 12. 2005
EKONOMSKI KAZALCI			
EC01 - dod_vred	Dodana vrednost na zaposlenega v gospodarskih družbah v EUR	+	2005
EC02 - izvoz	Prihodki od prodaje na tujih trgih v gospodarskih družbah na zaposlenega v EUR	+	2005
EC03 - invest	Povprečne neto investicije na zaposlenega v gospodarskih družbah v EUR	+	2002 - 2005
EC04 - podjetja	Število pravnih oseb na 1.000 prebivalcev	+	31. 12. 2005
EC05 - sp	Število samostojnih podjetnikov na 1.000 prebivalcev	+	31. 12. 2005
EC06 - pod_nov	Povprečno letno število novonastalih podjetij brez predhodnika na 1.000 prebivalcev	+	2000 - 2004
EC07 - storitve	Odstotek poslovnih subjektov v storitveni dejavnosti	+	31. 12. 2003
EC08 - kmet	Odstotek kmečkega prebivalstva	-	povprečje v l. 2005
SOCIALNI KAZALCI			
Življenjska raven			
SO01 - dohod	Bruto osnova za dohodnino na prebivalca v EUR	+	2005
SO02 - st_last	Odstotek gospodinjstev, ki imajo v lasti stanovanje	+	popis 2002
SO03 - st_povr	Stanovanjska površina na prebivalca	+	31. 12. 2005
SO04 - st_min	Odstotek prebivalstva, ki živi na minimalni stanovanjski površini	-	popis 2002
SO05 - telefon	Odstotek stanovanj s telefonom	+	popis 2002
SO06 - vodov	Odstotek stanovanj priključenih na vodovodno omrežje	+	popis 2002
SO07 - avto	Število registriranih osebnih avtomobilov na 100 prebivalcev	+	2006
SO08 - avto_luk	Število registriranih osebnih avtomobilov višjega cenovnega razreda na 1.000 prebivalcev	+	2006
SO09 - brezpos	Stopnja registrirane brezposelnosti	-	povprečje v l. 2005
SO10 - z_br	Odstotek žensk med brezposelnimi	-	povprečje v l. 2005
SO11 - mladi_br	Odstotek mladih brezposelnih	-	december 2005
SO12 - dolg_br	Odstotek dolgotrajno brezposelnih	-	december 2005
SO13 - dsp_zne	Izplačane denarne socialne pomoči na prebivalca v EUR	-	2005
SO14 - dsp_st	Število prejemnikov denarne socialne pomoči na 100 prebivalcev	-	2005

Oznaka	Kazalec	Vpliv na blaginjo	Referenčno obdobje
Izobraževanje			
SO15 - studenti	Število študentov na 1.000 prebivalcev	+	začetek šolskega leta 2005/06
SO16 - izobrazb	Odstotek prebivalstva z visoko ali višjo šolo	+	popis 2002
SO17 - os_ucit	Zaposleno strokovno osebje v osnovnih šolah na 100 otrok	+	konec šolskega leta 2005/06
SO18 - vrtec_os	Zaposleno strokovno osebje v vrtcih na 100 otrok	+	september 2006
SO19 - vrtec_ot	Vključenost otrok v vrtce	+	september 2005
Zdravje			
SO20 - zivljen	Povprečna življenjska doba umrlih	+	1999 - 2005
SO21 - zg_umrli	Povprečno letno število prezgodaj umrlih na 10.000 prebivalcev	-	1999 - 2005
SO22 - zdravnik	Število obiskov v zunajbolnišničnem zdravstvenem varstvu na prebivalca	+	2005
SO23 - zdr_zen	Število obiskov v primarnem reproduktivnem zdravstvenem varstvu žensk na 10 žensk v rodni dobi	+	2005
SO24 - zdr_prev	Razmerje med številom preventivnih in kurativnih obiskov v primarnem reproduktivnem zdravstvenem varstvu žensk	+	2005
Prosti čas			
SO25 - cas	Število delovno aktivnih prebivalcev, ki za pot na delo porabijo 61 min ali več, na 1.000 delovno aktivnih	-	popis 2002
SO26 - sport	Povprečni letni delež odhodkov občine, namenjenih za dejavnosti športa in rekreacije (v odstotkih)	+	2000 - 2005
SO27 - kultura	Povprečni letni delež odhodkov občine, namenjenih za dejavnosti kulture (v odstotkih)	+	2000 - 2005
Kriminaliteta			
SO28 - kriminal	Število obsojenih polnoletnih oseb in obtoženih mladoletnih oseb glede na stalno preb. zaradi kaznivih dejanj na 10.000 preb.	-	2005
Občinska uprava			
SO29 - uprava	Povprečni letni delež odhodkov za občinsko upravo (v odstotkih)	-	2000 - 2005
Individualna blaginja			
SO30 - splav_dv	Povprečno letno število umetnih splavov na 100 živorojenih	-	2003 - 2005
SO31 - samomor	Povprečno letno število samomorov na 10.000 prebivalcev	-	2000 - 2005
SO32 - razveze	Povprečno letno število razvez zakonskih zvez na 10.000 prebivalcev	-	2003 - 2005
SO33 - rodnost	Povprečna letna stopnja celotne rodnosti	+	1999 - 2005
KAZALCI OKOLJA			
EN01 - kanal	Odstotek stanovanj, priključenih na kanalizacijsko omrežje	+	popis 2002
EN02 - odpadki	Količina odpadkov, zbranih z javnim odvozom na prebivalca v kg	+	2005
EN03 - pozidava	Povprečno število stavb na km ²	-	2001
EN04 - oko_inv	Povprečne letne investicije občin za varstvo okolja na prebivalca v EUR	+	2000 - 2005

Preglednica B : Razvrstitev slovenskih občin v letu 2005 po sestavljenem kazalcu blaginje (rang in vrednost SKB) in v skupine z dvema analitičnima pristopoma (1 pogojna razvrstitev na podlagi sestavljenega kazalca blaginje, 2 razvrščanje v skupine).

Šifra občine	Občina	Rang	SKB	1	2	Šifra občine	Občina	Rang	SKB	1	2
186	Trzin	1	1,395	1	1	20	Dobropolje	44	0,656	2	2
183	Šempeter - Vrtojba	2	1,084	1	1	163	Jezerško	45	0,651	2	2
162	Horjul	3	1,078	1	2	4	Bohinj	46	0,641	2	2
123	Škofljica	4	1,070	1	2	40	Izola/Isola	47	0,639	2	1
111	Sežana	5	1,053	1	2	13	Cerknica	48	0,635	2	2
49	Komen	6	1,041	1	2	122	Škofja Loka	49	0,631	2	2
8	Brezovica	7	0,988	1	2	91	Pivka	50	0,621	2	2
84	Nova Gorica	8	0,985	1	1	165	Kostel	51	0,610	2	4
164	Komenda	9	0,984	1	2	37	Ig	52	0,609	2	2
117	Šenčur	10	0,979	1	2	147	Žiri	53	0,601	2	2
136	Vipava	11	0,967	1	2	157	Dolenjske Toplice	54	0,582	2	2
82	Naklo	12	0,964	1	2	94	Postojna	55	0,581	2	2
75	Miren - Kostanjevica	13	0,946	1	2	19	Divača	56	0,558	2	2
192	Žirovnica	14	0,926	1	2	52	Kranj	57	0,505	2	1
36	Idrija	15	0,919	1	2	43	Kamnik	58	0,499	2	2
95	Preddvor	16	0,916	2	2	27	Gor. vas - Poljane	59	0,493	2	2
3	Bled	17	0,875	2	2	146	Železniki	60	0,491	2	2
138	Vodice	18	0,875	2	2	5	Borovnica	61	0,456	2	2
1	Ajdovščina	19	0,865	2	2	104	Ribnica	62	0,430	2	2
64	Logatec	20	0,852	2	2	39	Ivančna Gorica	63	0,407	2	2
12	Cerklje na Gorenj.	21	0,851	2	2	79	Mozirje	64	0,396	2	2
50	Koper/Capodistria	22	0,835	2	1	38	Ilirska Bistrica	65	0,367	2	2
134	Velike Lašče	23	0,828	2	2	44	Kanal	66	0,342	2	2
71	Medvode	24	0,816	2	2	85	Novo mesto	67	0,328	2	1
72	Mengeš	25	0,809	2	1	68	Lukovica	68	0,264	2	2
21	Dobrova-Pol.Gradec	26	0,805	2	2	130	Trebnje	69	0,251	2	3
32	Grosuplje	27	0,794	2	2	131	Trzič	70	0,247	2	3
179	Sodražica	28	0,786	2	2	119	Šentjernej	71	0,195	2	3
140	Vrhnika	29	0,782	2	2	188	Veržej	72	0,178	3	3
61	Ljubljana	30	0,758	2	1	77	Moravče	73	0,163	3	3
128	Tolmin	31	0,758	2	2	160	Hoče - Slivnica	74	0,160	3	3
7	Brda	32	0,754	2	2	169	Miklavž na Dr. polju	75	0,158	3	3
35	Hrpelje - Kozina	33	0,749	2	2	151	Braslovče	76	0,151	3	3
14	Cerkno	34	0,728	2	2	180	Solčava	77	0,149	3	4
53	Kranjska Gora	35	0,727	2	2	112	Slovenj Gradec	78	0,146	3	3
90	Piran/Pirano	36	0,724	2	1	73	Metlika	79	0,142	3	3
23	Domžale	37	0,696	2	1	54	Krško	80	0,104	3	3
102	Radovljica	38	0,682	2	2	30	Gornji Grad	81	0,102	3	4
65	Loška dolina	39	0,675	2	2	66	Loški potok	82	0,095	3	4
22	Dol pri Ljubljani	40	0,672	2	2	83	Nazarje	83	0,079	3	3
46	Kobarid	41	0,666	2	2	166	Križevci	84	0,071	3	3
150	Bloke	42	0,663	2	2	125	Šmartno ob Paki	85	0,071	3	3
6	Bovec	43	0,661	2	2	170	Mirna Peč	86	0,049	3	3
9	Brežice	87	0,046	3	3	55	Kungota	141	-0,383	3	3
76	Mislinja	88	0,029	3	3	148	Benedikt	142	-0,386	4	4
109	Semič	89	0,018	3	3	149	Bistrica ob Sotli	143	-0,388	4	4
175	Prevalje	90	0,008	3	3	121	Škocjan	144	-0,405	4	4

Šifra občine	Občina	Rang	SKB	①	②	Šifra občine	Občina	Rang	SKB	①	②
11	Celje	91	-0,005	3	1	16	Črna na Koroškem	145	-0,415	4	3
144	Zreče	92	-0,006	3	3	101	Radlje ob Dravi	146	-0,420	4	3
100	Radenci	93	-0,012	3	3	155	Dobrna	147	-0,438	4	3
98	Rače - Fram	94	-0,025	3	3	89	Pesnica	148	-0,448	4	3
70	Maribor	95	-0,039	3	1	81	Muta	149	-0,457	4	3
17	Črnomelj	96	-0,054	3	3	69	Majšperk	150	-0,459	4	4
45	Kidričevo	97	-0,060	3	3	51	Kozje	151	-0,493	4	4
126	Šoštanj	98	-0,071	3	3	129	Trbovlje	152	-0,497	4	3
25	Dravograd	99	-0,081	3	3	116	Sveti Jurij	153	-0,524	4	4
190	Žalec	100	-0,083	3	3	187	Velika Polana	154	-0,565	4	4
168	Markovci	101	-0,083	3	3	167	Lovrenc na Pohorju	155	-0,577	4	4
60	Litija	102	-0,090	3	3	88	Osilnica	156	-0,578	4	4
62	Ljubno	103	-0,100	3	4	184	Tabor	157	-0,582	4	4
110	Sevnica	104	-0,101	3	3	59	Lendava/Lendva	158	-0,601	4	4
139	Vojnik	105	-0,110	3	3	10	Tišina	159	-0,606	4	4
106	Rogaška Slatina	106	-0,113	3	3	24	Dornava	160	-0,627	4	4
96	Ptuj	107	-0,137	3	1	87	Ormož	161	-0,627	4	4
174	Prebold	108	-0,137	3	3	171	Oplotnica	162	-0,631	4	3
141	Vuzenica	109	-0,143	3	3	28	Gorišnica	163	-0,667	4	4
193	Žužemberk	110	-0,144	3	4	15	Črenšovci	164	-0,682	4	4
114	Slovenske Konjice	111	-0,150	3	3	86	Odranci	165	-0,683	4	4
67	Luče	112	-0,151	3	4	118	Šentilj	166	-0,715	4	3
159	Hajdina	113	-0,171	3	3	154	Dobje	167	-0,721	4	4
113	Slovenska Bistrica	114	-0,171	3	3	137	Vitanje	168	-0,732	4	4
80	Murska Sobota	115	-0,202	3	1	135	Videm	169	-0,759	4	4
142	Žagorje ob Savi	116	-0,214	3	3	181	Sveta Ana	170	-0,761	4	4
127	Štore	117	-0,223	3	3	34	Hrastnik	171	-0,763	4	3
189	Vransko	118	-0,228	3	3	47	Kobilje	172	-0,849	4	4
103	Ravne	119	-0,233	3	3	18	Destrnik	173	-0,857	4	4
58	Lenart	120	-0,244	3	3	107	Rogatec	174	-0,878	4	3
74	Mežica	121	-0,245	3	3	177	Ribnica na Pohorju	175	-0,949	4	4
194	Šmartno pri Litiji	122	-0,245	3	3	31	Gornji Petrovci	176	-0,954	4	4
115	Starše	123	-0,245	3	3	156	Dobrovnik/Dobronak	177	-0,958	4	4
173	Polzela	124	-0,263	3	3	97	Puconci	178	-0,974	4	4
99	Radeče	125	-0,274	3	3	153	Cerkvenjak	179	-1,012	4	4
2	Beltinci	126	-0,294	3	3	132	Turnišče	180	-1,015	4	4
120	Šentjur pri Celju	127	-0,302	3	3	93	Podvelka	181	-1,021	4	4
41	Jesenice	128	-0,307	3	3	158	Grad	182	-1,027	4	4
176	Razkrižje	129	-0,311	3	4	185	Trnovska vas	183	-1,080	4	4
78	Moravske Toplice	130	-0,325	3	4	191	Žetale	184	-1,119	4	4
92	Podčetrtek	131	-0,334	3	4	172	Podlehnik	185	-1,213	4	4
124	Šmarje pri Jelšah	132	-0,341	3	3	152	Cankova	186	-1,233	4	4
29	Gornja Radgona	133	-0,345	3	3	182	Sv. Andraž v Sl.gor.	187	-1,244	4	4
57	Laško	134	-0,348	3	3	42	Juršinci	188	-1,294	4	4
63	Ljutomer	135	-0,355	3	3	161	Hodoš	189	-1,363	4	4
26	Duplek	136	-0,355	3	3	33	Šalovci	190	-1,379	4	4
48	Kočevje	137	-0,359	3	3	143	Zavrč	191	-1,409	4	4
108	Ruše	138	-0,364	3	3	56	Kuzma	192	-1,592	4	4
133	Velenje	139	-0,366	3	3	105	Rogašovci	193	-1,641	4	4
178	Selnica ob Dravi	140	-0,373	3	3						